

man foretager en Vurdering af Fæstejendommene efter en anden Maalestok og efter andre Regler, end man vurderer andre Ejendomme, falder denne Beregningsmetode ud paa en Maade, som ikke kan siges at være stemmende med Retfærdighed. Det, at Ejendommene bliver vurderet rigtigt, er en Betingelse for, at Fæsteretten skal udregnes paa den i denne Paragraf foreslaaede Maade, men saa finder jeg den ogsaa retfærdig, selv om man maa indrømme, at den er særdeles gunstig for Fæsterne.

I §§ 10 og 11 omhandles Købesummens Berigtigelse, og mod disse Paragrafer har jeg heller ikke noget særligt at indvende. § 13 omhandler Kommissionens Sammensætning. Det kan naturligvis omtvistes, om dette er den rigtige Maade at sammensætte denne Kommission paa. Det vilde, forekommer det mig, hvis der skulde være en saadan Kommission, være naturligt, at der i den var Repræsentanter baade for Ejerne og for Brugerne. Men jeg indrømmer, at en saadan Repræsentation, hvor Ejerne og Brugerne er direkte repræsenterede, maaske vilde have vanskeligere ved at finde den rette Forhandlingstone til at begynde med, og det kan gerne være, at den anden Maade at sammensætte Kommissionen paa maaske ikke er saa gal, men dette Spørgsmaal kan man jo tage under nærmere Overvejelse i det Udvalg, som bliver nedsat.

Med disse Bemærkninger tror jeg i det væsentlige at have fremsat de Anker, jeg har at gøre mod dette Lovforslag. Men jeg skal føje til, hvad jeg ogsaa begyndte med, at det er Hensigten fra vort Partis Side at være medvirkende til, at denne Sag kan bringes til en endelig Ordning. Og jeg glædede mig over de Udtalelser, der blev fremsat af det ærede Medlem, der førte Ordet paa Venstres Vegne (Martin Hansen), idet han udtalte, at hele denne Sag ikke længere var af nogen stor og principiel Betydning, og at han ventede, at man med lidt god Villie fra begge Sider og ved at tage lidt praktisk og ikke altfor teoretisk paa disse Ting maatte kunne komme til en Ordning, som for begge Parter maatte kunne blive tilfredsstillende. Det samme Haab nærer jeg, og jeg skal for mit Vedkommende ved det Udvalgsarbejde, som forestaar, gøre mig al Umage for at se at bringe disse forskellige Opfattelser saa nær til hinanden som muligt, saaledes at det forhaabentlig skulde kunne lykkes at komme til en Overenskomst, der er tilfredsstillende for begge

Parter. Med disse Ord skal jeg anbefale Lovforslaget til hurtig Fremme her i Tinget.

Christian Rasmussen: Jeg skal tillade mig at fremsætte nogle ganske faa Bemærkninger i Anledning af den foreliggende Sag. Jeg vil begynde med at udtale min Glæde over, at der nu for Rigsdagen foreligger et Lovforslag, der tager Sigte paa i nogen Grad at rette paa de uheldige Forhold, som hersker med Hensyn til vort Fæstegods og Fæsternes Stilling i Forhold til Godsejerne og Lensbesidderne, udtale min Glæde over, at det er lykkedes nu at faa et Lovforslag frem, der i nogen Maade raader Bod paa disse uheldige Forhold, men jeg kan samtidig ikke undlade at udtale en lille Beklagelse over, at man ikke er kommet videre i saa Henseende, end man er, og særlig maa jeg beklage, at man i de to Lovforslag, der omhandler Fæsternes Forhold, ikke har taget andre med end dem, hvis Fæstegods egner sig til Husmandsbrug. Da vi for omkring en halv Snes Aar siden her i Tinget første Gang havde denne Sag fremme og havde den fremme paa en saadan Maade, at den bevirkede, at der blev nedsat en Kommission til at tage dette Forhold under Overvejelse, tillod jeg mig at henlede Opmærksomheden paa en Klasse Fæstere, hvis Forhold var yderst uheldige, og naar jeg sagde før, at jeg var lidt ked af, at man ikke var kommet videre i det foreliggende Lovforslag, end Tilfældet er, er det med Henblik paa disse Fæstere. Jeg nævnedes den Gang et bestemt Fideikommis her i Landet, hvis Fæstere lever under ganske utaalelige Forhold, men hvis Fæstegods ikke er af den Beskaffenhed, at det kan komme ind under de her fremsatte Lovforslag. Jeg havde ventet, at der var kommet noget frem i Retning af at hjælpe disse yderst uheldigt stillede Mennesker, der ikke lever udelukkende som Husmænd, men som for en stor Del er Smaahaandværkere og andre Smaafolk, som har bygget et Hus paa Fæstejord, og som er Genstand for en ret kraftig Udbygning fra det paagældende Fideikommis' Side. Jeg antager, at det Fideikommis, jeg tænker paa her, ikke er det eneste, som optræder paa denne Maade, men at der adskillige Steder i Landet er et noget lignende Forhold til Stede. Den højtærede Minister kender sikkert Sagen, vi har været sammen til Møde om den, saa vidt jeg erindrer, i Roskilde og andre Steder, og jeg vil derfor kun tillade mig her at forespørge den højtærede Mi-